

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני כ"א בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - ט"ו

1. **משנה - האומר קונם שאני ישן, שאני מדבר, שאני מהלך, האומר לאשה קונם שאני משמשך - הרי זה בלא יחל דברו, כיצד הדין אם אמר קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר?**
רב יהודה בשם רב: אל ישן היום שמא ישן למחר, כיון ששינת היום השני אינה אסורה מצד עצמה אלא תנאי לנדר יש חשש שלא יזהר. **רב נחמן:** ישן היום, ולא חיישינן שמא ישן למחר.
ומודה רב יהודה: באומר קונם עיני בשינה למחר אם אישן היום - שישן היום, שכיון ששינת מחר היא עיקר האיסור, נזהר בה.
2. **מה ששינוי 'קונם שאיני ישן' הרי זה בלא יחל, מה היה אופן הלשון שאמר?**
  - א. **אין לפרש כמו שכתוב,** שאסר עצמו בשינה עצמה, כיון ששינה היא דבר שאין בו ממש, ורק שבועה חלה על דבר שאין בו ממש, אבל נדר לא.
  - ב. **ואין לפרש שאמר 'קונם עיני בשינה',** ולא נתן שיעור לנדרו כיון שבאופן זה פסק ר' יוחנן: ישן ומלקין אותו לאלתר.
  - ג. **ואין לפרש שאמר 'קונם עיני בשינה למחר אם אישן היום'** כיון שבאופן זה מותר לישן כיון שעיקר האיסור למחר ויזהר בזה.
  - ד. **אלא פשיטא שמדובר שאמר 'קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר', ולשיטת רב יהודה יש לפרש שהברייתא מזהירה אותו שלא ישן היום כיון שקרוב הוא לבא לידי בל יחל.**
  - ה. **רבינא פירש:** אמר קונם שאיני ישן ואע"פ שאין נדר חל על דבר שאין בו ממש מדרבנן יש בל יחל. ומצינו בל יחל מדרבנן - שנינו: דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור, אי אתה רשאי להתירן בפניהם, שנאמר: לא יחל דברו.
3. **אלו קושיות הגמרא הביאה על שיטת ר' יהודה?**
  - א. **משנה להלן:** קונם מה שאת נהנית משלי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד סוכות, הלכה לפני הפסח - אסור בהנאתו עד הפסח, כיון שנתקיים התנאי. ומשמע שאם לא הלכה מותרת לאכול והרי בתנאי אין אדם נזהר.
  - ב. **דחה ר' אבא - יש לפרש המשנה,** הלכה לפני הפסח - אסורה להנות ואם נהנית ולוקה, לא הלכה - אסורה ליהנות בעלמא.
  - ג. **מסיפא שם:** אם הלכה אחר הפסח - הרי היא בבל יחל למפרע, ואם כר' יהודה שהיתה אסורה להנות קודם מדוע יש בל יחל. **ומתריצים:** מדובר שעברה ואכלה ועכשיו הלכה שאז היא בבל יחל למפרע.
  - ג. **עוד שנינו בסיפא שם:** קונם מה שאת נהנית לי עד סוכות אם תלכי לבית אביך עד הפסח, הלכה לפני הפסח - אסורה בהנאתו עד החג, [שנתקיים התנאי ויחל הנדר] ומותרת לילך אחר הפסח, ואע"פ שאסורה בהנאה כיון שהתנאי הוא רק עד פסח, ומשמע שבלא הלכה מותרת בהנאה ואין חוששין שמא תלך אח"כ.
  - ד. **תירץ רבא -** אפילו לא הלכה אסורה, ופירוש המשנה: הלכה - אסורה ולוקה, לא הלכה - אסורה בעלמא שמא תלך.
  - ד. **מיתבי:** כבר זו עלי היום אם אלך למקום פלוני למחר, אכל - הרי זה בבל ילך, **ותירצו:** ש'אכל' הכוונה בדיעבד ולא שמוותר לו לכתחילא.
  - ה. **מהסיפא:** הלך - הרי זה בבל יחל דברו, ולר' יהודה היה צריך לשנות מהלך שכיון שלא אכל מותר לו להלך לכתחילא. **ותירצו:** אגב הרישא שנה גם בסיפא לשון דיעבד, שאם אכל והלך הרי הוא בבל יחל, שאם היה אומר מהלך הו"א שאע"פ שאכל הרי הוא מהלך.
4. **האומר לאשה קונם שאני משמשך, הרי זה בבל יחל דברו. וקשה שהרי משתעבד לה מדאורייתא, דכתיב: שארה כסותה ועונתה לא יגרע? לא מדובר שאוסר את אשתו, אלא אומר הנאת תשמישך עלי, שאסר הנאה על עצמו וכדאמר רב כהנא שאשה שאמרה לבעלה קונם תשמישך עלי כופין אותה ומשמשותו, כיון שמשועבדת לו, ואם אמרה הנאת תשמישך עלי - אסור, שאין מאכילין לו לאדם דבר האסור לו.**

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)